

رابطه بین ارضاًی نیازهای اساسی روانشناسی در مدرسه و بهزیستی هیجانی دانشآموزان: نقش واسطه‌گری راهبردهای تنظیم شناختی هیجان*

مهسا نیک خواه^۱، فریده یوسفی^۲

Relationship between psychological basic needs satisfaction at school and students' emotional well-being: the mediating role of cognitive emotion regulation

Mahsa Nikkhah¹, Farideh Yousefi²

چکیده

زمینه: نوجوانان بیشتر وقت روزانه خود را در مدرسه می‌گذرانند. از این‌رو، مدارس احتمالاً می‌توانند بر ارضاًی نیازهای اساسی روانشناسی آنها و نیز بر رفتارهای مرتبط با ارضاًی نیازها تأثیر داشته باشند. پژوهش‌ها اثربخشی ارضاًی نیازهای اساسی روانشناسی بر ارتقاء بهزیستی را مورد تأیید قرار داده‌اند اما مسئله این پژوهش این است که آیا راهبردهای تنظیم شناختی هیجان می‌توانند در رابطه بین ارضاًی نیازهای اساسی روانشناسی در مدرسه و بهزیستی هیجانی نقش واسطه‌گری ایفا کنند؟ **هدف:** هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه بین ارضاًی نیازهای اساسی روانشناسی در مدرسه و بهزیستی هیجانی دانشآموزان با نقش واسطه‌گری راهبردهای تنظیم شناختی هیجان بود. **روش:** این پژوهش از نوع مطالعات همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش شامل تمامی دانشآموزان دوره متوسطه دوم شهر شیراز در سال تحصیلی ۹۸-۹۷ بود. شرکت کنندگان ۴۸۷ نفر (۲۵۲ دختر و ۲۳۵ پسر) دانشآموز بودند که از طریق روش نمونه‌گیری تصادفی خوش‌آمدی انتخاب شدند و به تکمیل مقیاس ارضاًی نیازهای اساسی روانشناسی دانشآموزان نوجوان (تیان، هان و هیوبنر، ۲۰۱۴)، پرسشنامه راهبردهای تنظیم شناختی هیجان (گارنفسکی و کرایج، ۲۰۰۶) و مقیاس بهزیستی هیجانی (کیز و مکیار- موئه، ۲۰۰۳) پرداختند. **یافته‌ها:** نتایج نشان داد که ارضاًی نیاز به شایستگی و نیاز به ارتباط در مدرسه به طور مثبت و معنی دار و نیاز به خودپروری به طور منفی و معنی دار تنظیم شناختی هیجان را پیش‌بینی می‌کنند و راهبردهای انطباقی تنظیم شناختی هیجان نیز متغیر پیش‌بین معنی دار بهزیستی هیجانی بود. همچنین نقش واسطه‌گری راهبردهای تنظیم شناختی هیجان در رابطه بین ارضاًی نیازهای اساسی روانشناسی در مدرسه و بهزیستی هیجانی دانشآموزان مورد تأیید قرار گرفت ($p < 0.05$). **نتیجه‌گیری:** بر اساس یافته‌های پژوهش می‌توان نتیجه گرفت ارضاًی نیازهای اساسی روانشناسی دانشآموزان در مدرسه و مهارت آنها در استفاده از راهبردهای انطباقی تنظیم شناختی هیجان، موجبات ارتقاء بهزیستی هیجانی آنها را فراهم می‌سازد. **واژه کلیدی:** بهزیستی هیجانی، راهبردهای تنظیم شناختی هیجان، نیازهای اساسی روانشناسی.

Background: Adolescents spend most of their daytime in school. Thus, schools can likely influence adolescents' basic psychological needs and their behaviors related to need satisfaction. Research has confirmed the effectiveness of basic psychological needs on the promotion of well-being, but the question of this research is whether the strategies of cognitive emotion regulation can affect the relationship between basic psychological needs in school and emotional well-being?

Aims: The aim of this study was to investigate the relationship between psychological basic needs satisfaction at school and students' emotional well-being with the mediating role of cognitive emotion regulation. **Method:** This study was a correlational study. The statistical population of this study included all second grade high school students from Shiraz city in the academic year 1397-98. Participants were 487 students (252 girls and 235 boys) selected through the random cluster sampling method. They completed adolescent students' basic psychological needs at school scale (Tian et al., 2014), emotional well-being scale (Keyes & Magyar-Moe, 2003), and cognitive emotion regulation questionnaire (Garnefski & Kraij, 2006).

Results: The findings using structural equation modeling showed that satisfaction of need for competence and need for relatedness could positively, and the need for autonomy could negatively and statistically significant predict cognitive emotion regulation, and cognitive emotion regulation was a significant predictor of emotional well-being. Moreover, the mediation role of cognitive emotion regulation in the relationship between psychological basic needs satisfaction at school and students' emotional well-being was confirmed. **Conclusions:** According to the research findings, it can be concluded that satisfaction of the basic psychological needs of students at school and use of adaptive cognitive emotion regulation strategies can improve their emotional well-being. **Key Words:** Cognitive emotion regulation, emotional well-being, psychological basic needs.

Corresponding Author: yousefi@shirazu.ac.ir

* این مقاله مستخرج از پایان‌نامه کارشناسی ارشد نویسنده اول است.

۱. کارشناس ارشد روانشناسی تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران

۱. M.A in Educational Psychology, Faculty of Education and Psychology, Shiraz University, Shiraz, Iran

۲. دانشیار، گروه روانشناسی تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران (نویسنده مسئول)

۲. Associate Professor, Department of Educational Psychology, Faculty of Education and Psychology, Shiraz University, Shiraz, Iran (Corresponding Author)

مقدمه

که افراد بهزیستی پایین را تجربه می‌کنند، از سلامت جسم و روان دور می‌شوند و سازگاری آنان با محیط و افراد کاهش پیدا می‌کند (برکینگ و شوارتر، ۲۰۱۳). باید اشاره کرد که بهزیستی تنها سازوکاری شناختی نیست؛ بلکه شامل جنبه‌های هیجانی و عاطفی نیز است که از آن به عنوان بهزیستی هیجانی^۵ یاد می‌شود؛ زیرا فراوانی و شدت تجارت در شادی، استرس، غم، خشم و مهربانی است که زندگی فرد را خوشایند یا ناخوشایند می‌سازد (کاهمنان و آنگوس، ۲۰۱۰).

بهزیستی هیجانی در برگیرنده‌ی عواطف مثبت و منفی و روابط بین آنهاست؛ بدین معنی که سطح بالای تجارت عاطفی خوشایند، سطح پایین تجارت عاطفی ناخوشایند و سطح بالای رضایت از زندگی را شامل می‌گردد (داج و همکاران، ۲۰۱۲؛ میلر، چن و کول، ۲۰۰۹).

در مطالعاتی که تاکنون انجام شده کمتر جنبه‌های هیجانی بهزیستی مورد توجه قرار گرفته و آن‌چنان که باید، به بعد عاطفی و هیجانی بهزیستی پرداخته نشده است. بنابراین بررسی و مطالعه بهزیستی هیجانی و عوامل مؤثر بر آن در پژوهش حاضر می‌تواند مفید باشد.

پژوهش‌های پیشین حاکی از آن است که تنظیم هیجان نقش مهمی در سلامت روان و تجارت افراد دارد (آزبورن، ویلروث، دویلدر، میتال و هیلیمیر، ۲۰۱۷). برآگینگ، هاسمن، ووجک، کرایچ و گارنفسکی (۲۰۱۶) راهبردهای تنظیم شناختی هیجان^۶ را کنش‌هایی می‌دانند که راههای کنار آمدن با شرایط تهدیدآمیز و اضطرابزا را در اختیار فرد قرار می‌دهند. به بیان دیگر، راهبردهای تنظیم شناختی هیجان، تفکر خودآگاه و مجموعه‌ای از شیوه‌های ارزیابی شناختی را نشان می‌دهند که فرد در مقابله با شرایط استرس زا و بحرانی از آنها استفاده می‌کند (گارنفسکی و کرایچ، ۲۰۰۶).

افراد در مواجهه با رویدادهای استرس‌زا، از راهبردهای تنظیم هیجان متفاوتی استفاده می‌کنند (گروس، ۲۰۱۵). در همین راستا گارنفسکی، کرایچ و اسپنهاون (۲۰۰۱)، راهبردهای شناختی تنظیم هیجان را با دو عنوان مجزای راهبردهای انطباقی (سازنده) و راهبردهای غیرانطباقی (غیرسازنده) معرفی کرده‌اند. در راهبردهای انطباقی، فرد واقعی را از زاویه‌ای متفاوت ارزیابی می‌کند و کمتر به

تقریباً تا دهه ۶۰ میلادی تأکید روانشناسی بیشتر بر ناهنجاری‌ها و بیماری‌ها بود تا شادی و سلامتی افراد و روانشناسان توجه و تلاش چندانی در جهت امیدوارتر، شادتر، عاشق‌تر و خوشبین‌تر بودن (شدن) انسان‌ها نداشتند (ریان و دسی، ۲۰۰۱؛ سلیگمن و پیتسون، ۲۰۰۴). در حالی که بشر نیازمند مواردی فراتر از کاهش ناهنجاری‌ها و مشکلات بود و تقریباً در پاسخ به همین نیاز آدمی، روانشناسی مثبت‌نگر^۱ شکل گرفت (سلیگمن و پیتسون، ۲۰۰۴).

با ظهور جنبش روانشناسی مثبت‌نگر، بکارگیری اصطلاح بهزیستی^۲ در متون روانشناسی متداول شد و نظریه‌پردازان، شاخص‌های خاصی برای توصیف بهزیستی و عوامل مؤثر بر آن مطرح کردند (بار-آن، ۲۰۱۰). در حال حاضر در مطالعات پژوهشگران برای تعریف بهزیستی، دو رویکرد اصلی وجود دارد که عبارتند از: لذت‌گرایی^۳ و فضیلت‌گرایی^۴ (تلسون، فولر، چوی و لیوبامیرسکی، ۲۰۱۴). در رویکرد لذت‌گرا، بهزیستی با استفاده از اصل لذت‌گرایی به صورت تجربه حداکثر لذت و حداقل درد معنا می‌شود (دسی و ریان، ۲۰۰۰)، در حالی که در نظریه فضیلت‌گرا، بهزیستی به معنای محقق کردن تمامی پتانسیل‌های افراد در زندگی و به حداکثر رساندن ظرفیت‌های درونی افراد است. در این نظریه بر وجود معنا و هدف در زندگی و احساس تحول شخصی و مداوم فرد تأکید می‌شود (مرحمنی و یوسفی، ۱۳۹۵).

در تعریفی که داج، دیلی، هایتن و ساندرز (۲۰۱۲) برای بهزیستی ارائه دادند، آن را نقطه تعادل بین منابع فردی و چالش‌های مواجه با آنها تعریف کردند. به عبارت دیگر گاهی فرد بین منابع موجود در زندگی و چالش‌های جسمی، روانشناسی و اجتماعی به عدم تعادل دچار می‌شود و بهزیستی، رسیدن به نقطه تعادل مجدد بین منابع فردی و این چالش‌ها است.

سازه بهزیستی به ویژگی‌ها و توانمندی‌های شخصی اشاره دارد که تعامل کارآمد و مؤثر با جهان را موجب می‌گردد و به شخص کمک می‌کند تا پیوند و رابطه مطلوب با دیگران داشته باشد و در جهت پیشرفت و خلق مثبت گام بردارد (کارادمس، ۲۰۰۷). زمانی

¹. positive psychology

². well-being

³. hedonic

⁴. eudaimonic

⁵. emotional well-being

⁶. cognitive emotion regulation strategies

دانش آموزان مدت زمان زیادی از وقت خود را در مدرسه سپری می کنند، می توان گفت تنظیم هیجان از جمله مهارت هایی است که بافت مدرسه می تواند آن را تقویت و یا تضعیف کند (فراید، ۲۰۱۱). از سوی دیگر مطابق با نظریه خود تعیینی^۱ دسی و ریان (۲۰۰۰) و با توجه به مطالعاتی که تاکنون صورت گرفته است، ارضای نیازهای اساسی روانشناختی^۲ یکی از پیشاپنهای راهبردهای تنظیم شناختی هیجان (فرجی و همکاران، ۱۳۹۴؛ برنیر، کارلسون و ویلی، ۲۰۱۰؛ چن و چانگ، ۲۰۱۰؛ فردیکسون، ۲۰۱۳؛ فولادچنگ و محمدی، ۱۳۹۸، چیرکو و ریان، ۲۰۰۱) و بهزیستی (ریان و دسی، ۲۰۱۸؛ آلن و اندرسون، ۲۰۱۸؛ کی یز، ۲۰۰۴؛ چانگ، هوآنگ و لین، ۲۰۱۵؛ میلر و همکاران، ۲۰۰۹؛ گرین، فینکل، فیتیمونس و گینو، ۲۰۱۷؛ پاتریک، نی، کنیولو و لانسبری، ۲۰۰۷) است. ارضای این نیازها برای تأمین سلامت و بهزیستی افراد هم در فرهنگ های فردگرا (ونستین کیست، ژو، لنز و سوانس، ۲۰۰۵؛ وندیمو و بروینسما، ۲۰۰۶) و هم در فرهنگ جمع گرا (لينچ، لاگاردیا و ریان، ۲۰۰۹) ضروری هستند.

دسی و ریان (۲۰۰۰) در نظریه خود تعیینی عنوان می کنند که انسان ها از سه نیاز اساسی روانشناختی شامل نیاز به خود پیروی^۳، نیاز به شایستگی^۴ و نیاز به ارتباط^۵ برخوردارند. از آنجایی که مدرسه از بافت های اصلی زندگی تحصیلی نوجوانان است، پژوهشگران به اهمیت ارضای نیازهای اساسی روانشناختی در این محیط بی توجه نبوده اند (کانات - مایمون، بنجامین، استاووسکی، شوشانی و روٹ، ۲۰۱۵). در همین راستا و بر اساس نظریه خود تعیینی (دسی و ریان، ۲۰۰۰)، تیان، هان و هیونر (۲۰۱۴) بیان می کنند که سه نیاز اساسی روانشناختی (خود پیروی، شایستگی و ارتباط) برای دانش آموزان نوجوان در مدرسه وجود دارد. نیاز به خود پیروی زمانی است که دانش آموز در انجام امور مدرسه خود، تمایل به شروع فعالیت و تنظیم رفتار خود دارد (کاریرا، ۲۰۱۲)، به بیانی دیگر، فرد خود را منبع و علت رفتار خود در نظر می گیرد (بلانچارد، آمیوت، پرآلرت، والرند و پرونونچر، ۲۰۰۹). نیاز به شایستگی به آن بخش از خواسته های دانش آموزان مربوط است که به وسیله آن می توانند

¹. self-determination theory

². basic psychological needs

³. need for autonomy

⁴. need for competency

⁵. need for relatedness

جنبه منفی آنها می پردازد، لذا در نهایت، آرامش بیشتری را تجربه کرده و به نحو مؤثرتری با رویداد مورد نظر کنار خواهد آمد (مشهدی، میردورقی و حسنی، ۱۳۹۰) و در رویارویی با چالش ها آسیب کمتری را متحمل می شود؛ اما استفاده از راهبردهای غیر انطباقی موجب استرس بیشتر و سایر آسیب های روانی برای فرد می گردد (آلداؤ و نولن - هوکسما، ۲۰۱۰).

نتایج پژوهش های در گاهی، زراعتی، قمری کیوی، اعیادی و حقانی (۱۳۹۴)، و گارنفسکی و کرایج (۲۰۱۲) نشان داده است که راهبردهای غیر انطباقی، سلامت روان و بهزیستی فرد را کاهش می دهند. در این راستا، پژوهش امیری، پورحسین، معراجی فر و حسینی (۱۳۹۶) نیز نشان داده است که رابطه ای مثبتی بین راهبردهای منفی و افسردگی وجود دارد. بنابراین می توان راهبردهای تنظیم هیجان را به عنوان یکی از عوامل مؤثر بر بهزیستی و سلامتی افراد در نظر گرفت. همچنین با توجه به پژوهش های پیشین (گارنفسکی و کرایج، ۲۰۱۲؛ گروس، ۲۰۱۵؛ کاکمک و سویک، ۲۰۱۰) و مطالب مطرح شده می توان گفت که یکی از عوامل مؤثر بر بهزیستی هیجانی، راهبردهای تنظیم شناختی هیجان است اما تا به حال پژوهشی رابطه بین این دو متغیر (تنظیم شناختی هیجان و بهزیستی هیجانی) را در بافت مدرسه و برای نوجوانان مورد بررسی تجربی قرار نداده است.

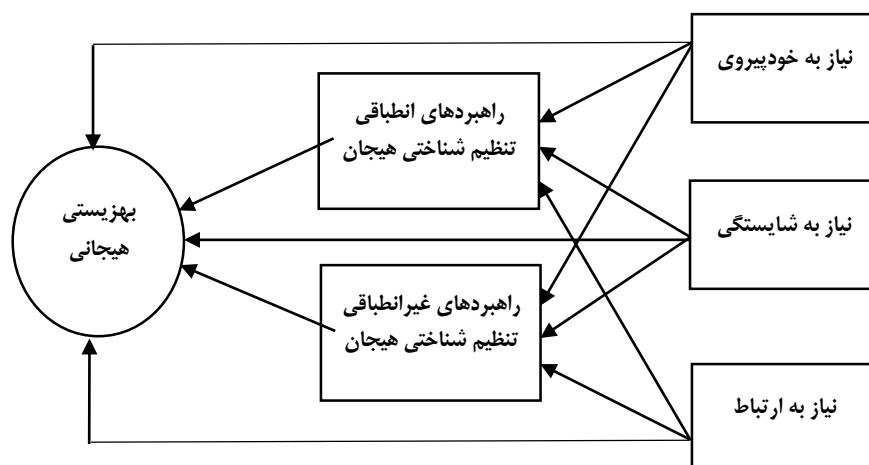
در راستای مطالب پیش گفته، باید گفت مدرسه یکی از مهم ترین مکان ها برای تأمین سلامت روان دانش آموزان است و سال های دبیرستان (که دوران نوجوانی دانش آموزان را در بر می گیرد)، اغلب با افزایش عکس العمل های هیجانی و استرس همراه است (احمد، یتنکورت - هویت و سbastین، ۲۰۱۵) و دانش آموزان را با مسائل متعددی مانند بی انگیزگی، استرس و نمرات ضعیف روبرو می کند. از این رو، نوجوانان برای آنکه این دوره را با موفقیت پشت سر بگذارند، نیاز به یادگیری مهارت هایی از جمله راهبردهای تنظیم هیجان دارند (مکلاگلین، هاتزن بولر، منین و نولن - هوکسما، ۲۰۱۱). روانشناسان، تنظیم هیجان را یکی از مهارت های پایه برای نوجوانان در نظر می گیرند و آن را وابسته به رشد می دانند، یعنی فرد باید در طی رشد خود، این مهارت را کسب کند اما به دلایلی چون فقدان محیط غنی و الگوهای نامناسب یادگیری، ممکن است در مدیریت هیجان های خود با مشکل مواجه شود (کول، میشل و ادانیل، ۱۹۹۴). بر این اساس و با توجه به این که

آموزش و پرورش و به تبع آن جامعه متهم زیان‌های غیرقابل جبرانی خواهد شد چرا که نمی‌توان از افراد، بدون ارضای نیازهای اساسی شان انتظارات مطلوب داشت.

قابل ذکر است که به دلیل مغفول ماندن بهزیستی هیجانی در مدرسه، تاکنون مطالعات اندکی به بررسی بهزیستی هیجانی پرداخته‌اند و در این مطالعات نیز تا به حال رابطه بین این سازه و ارضای نیازهای اساسی روانشناسی دانش آموزان در مدرسه مورد کنکاش قرار نداشته است. در مجموع، با توجه به پژوهش‌های پیشین (گارنفسکی و کرایج، ۲۰۱۲؛ گروس، ۲۰۱۵؛ کاکمک و سویک، ۲۰۱۰) و مطالب پیش گفته می‌توان گفت که یکی از عوامل مؤثر بر بهزیستی هیجانی، راهبردهای تنظیم شناختی هیجان است اما تا به حال پژوهشی رابطه بین این دو متغیر (تنظیم شناختی) مورد بررسی تجربی قرار نداده است. همچنین، نقش واسطه‌ای تنظیم شناختی هیجان در ارتباط بین این دو متغیر (ارضای نیازهای اساسی روانشناسی در مدرسه و بهزیستی هیجانی)، نیز مورد بررسی قرار نگرفته است. لذا با توجه به مطالب فوق، در پژوهش حاضر با هدف مطالعه و بررسی پیشایندهای بهزیستی هیجانی نوجوانان در بافت مدرسه، متغیر راهبردهای تنظیم شناختی هیجان به عنوان پیشاینده نزدیک و متغیر ارضای نیازهای اساسی روانشناسی نوجوانان در مدرسه به عنوان پیشاینده دور در نظر گرفته شدند.

بنابراین با توجه به مباحث مطرح شده، هدف کلی از پژوهش حاضر تعیین نقش واسطه‌ای راهبردهای تنظیم شناختی هیجان در رابطه بین ارضای نیازهای اساسی روانشناسی دانش آموزان در مدرسه و بهزیستی هیجانی آنان است (شکل ۱).

فرصت‌هایی برای بیان توانایی‌های فردی خود و در نتیجه احساس کارآمدی (انجی و همکاران، ۲۰۱۲) داشته باشند. نیاز به ارتباط خواسته‌هایی را شامل می‌شود که در آنها دانش آموزان احساس تعلق خاطر به مدرسه را تجربه می‌کنند (گانیه، ۲۰۰۳)، به عبارتی یک پیوند عاطفی نزدیک که باعث ایجاد یک شبکه اجتماعی حامی متشکل از معلم و همکلاسی‌ها می‌شود و به فرد احساس ارزشمندی می‌دهد (دسی و ریان، ۲۰۱۴) و تعاملات مثبت در برقراری ارتباط را موجب می‌شود (جن و فیلی، ۲۰۱۳؛ رازک و همکاران، ۲۰۱۶). از آنجایی که حمایت اجتماعی برخورداری از محبت، توجه و مساعدت دیگران را برای فرد در پی دارد، می‌تواند منجر به رویارویی فرد با تجارت جدید شود (پورنقاش تهرانی، مرتضوی‌فر و مرتضوی‌فر، ۱۳۹۹). تجربه پاسخ‌گویی یا عدم پاسخ‌گویی به نیازهای اساسی روانشناسی دانش آموزان در بافت مدرسه، می‌تواند تأثیرات دراز مدتی بر هیجان‌ها و بهزیستی آنان داشته باشد؛ چرا که ایجاد محیطی سالم، بهزیستی و سلامت افراد و نوجوانان را افزایش می‌دهد (نعمتزاده، باقری و ابوالمعالی، ۱۳۹۸)؛ به این صورت که ارضای نیازهای اساسی روانشناسی باعث عملکرد بهینه می‌شود (دسی و ریان، ۲۰۰۰)، و این عملکرد بهینه به فرد این امکان را می‌دهد تا در موقعیت‌های هیجانی از راهبردهای انطباقی تنظیم شناختی هیجان استفاده کند (فولادچنگ و محمدی، ۱۳۹۸). بنابراین برآورده شدن نیازهای اساسی روانشناسی در افراد، پیامدهای مثبتی به همراه خواهد داشت که در وهله اول موجب دستیابی به راهبردهای انطباقی تنظیم شناختی هیجان خواهد شد و در وهله دوم بهزیستی را به ارمنان خواهد آورد (ریان و مولی، ۲۰۱۷؛ هیل و ونگ، ۲۰۱۵). مسئله‌ای که در صورت بی‌توجهی به آن، نظام

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش

مشارکت کنندگان اطمینان داده شد که اطلاعات آنها نزد پژوهشگر محترمانه خواهد ماند و فقط در جهت اهداف پژوهش مورد استفاده قرار می‌گیرند.

ابزار

مقیاس بهزیستی هیجانی^۱: مقیاس بهزیستی هیجانی یک مقیاس فرعی از مقیاس بهزیستی ذهنی (کیز و مگیارموده، ۲۰۰۳) است که ۱۲ گویه را شامل می‌شود، این مقیاس هیجان‌های مثبت (۶ گویه اول) و هیجان‌های منفی (۶ گویه دوم) فرد را طی دوره یک ماه اخیر مورد سنجش و ارزیابی قرار می‌دهد. نمره‌گذاری بر اساس مقیاس لیکرت ۵ درجه‌ای از ۱ (هرگز) تا ۵ (همیشه) است. گویه‌های مربوط به هیجان‌های منفی به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شوند و پس از آن، از جمع همه گویه‌ها نمره کل بهزیستی هیجانی حاصل می‌گردد (درتاج، ۲۰۱۹). کیز و مگیارموده (۲۰۰۳) در پژوهش خود روایی این مقیاس را با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی مورد بررسی و تأیید قرار دادند. در ایران در پژوهش هاشمیان، پورشهریاری، بنی‌جمال و گلستانی‌بخت (۱۳۸۶) پایابی این مقیاس روی ۵۷ نفر آزمودنی به دو روش بازآزمایی (۰/۷۶=۰) و آلفای کرونباخ (۰/۸۶) مطلوب به دست آمده است. درتاج (۲۰۱۹) نیز ضریب آلفای کرونباخ ۰/۶۶ را گزارش کرده است. در پژوهش رحیمی و فرهادی (۱۳۹۶) نیز ضرایب آلفای کرونباخ برای هیجان مثبت ۰/۷۴ و برای هیجان منفی ۰/۵۸ گزارش شده است، و روایی افتراقی آن نیز از طریق همبستگی با پرسشنامه افسردگی بک، (۰/۴۶=۰) مورد بررسی و تأیید قرار گرفته است. در پژوهش حاضر جهت بررسی پایابی از آلفای کرونباخ استفاده شد که برای کل پرسشنامه ضریب ۰/۸۸ به دست آمد. افزون بر این، بررسی روایی به وسیله تحلیل عامل تأییدی انجام شد و گویه ۱۱ به دلیل داشتن بار عاملی کمتر از ۰/۳۰ از محاسبات حذف گردید. بارهای عاملی برای گویه‌ها بین ۰/۳۲ تا ۰/۸۸ به دست آمد.

پرسشنامه تنظیم شناختی هیجان (گارنفسکی و کرایج، ۲۰۰۶): پرسشنامه تنظیم شناختی هیجان^۲ دارای ۱۸ گویه و دربرگیرنده ۹ خرده مقیاس به نام‌های خود سرزنشگری، پذیرش، تمرکز بر فکر / نشخوارگری، تمرکز مجدد مثبت، تمرکز مجدد بر برنامه‌ریزی، ارزیابی مجدد مثبت، کم‌اهمیت شماری، فاجعه‌انگاری و دیگر

فرضیه‌های پژوهش

۱. ارضای نیازهای اساسی روانشناختی دانش‌آموزان در مدرسه به نحو مثبتی بهزیستی هیجانی آنها را پیش‌بینی می‌کند.
۲. ارضای نیازهای اساسی روانشناختی دانش‌آموزان در مدرسه به نحو مثبتی استفاده از راهبردهای انطباقی تنظیم شناختی هیجان آنها را پیش‌بینی می‌کند.
۳. ارضای نیازهای اساسی روانشناختی دانش‌آموزان در مدرسه به نحو منفی استفاده از راهبردهای غیر انطباقی تنظیم شناختی هیجان را پیش‌بینی می‌کند.
۴. تنظیم شناختی هیجان نقش واسطه‌ای در رابطه بین ارضای نیازهای اساسی روانشناختی دانش‌آموزان در مدرسه و بهزیستی هیجانی ایفا می‌کند.

روش

پژوهش حاضر از نوع همبستگی است که در آن روابط بین متغیرهای پژوهش با استفاده از روش مدل‌بایی معادلات ساختاری مورد بررسی قرار گرفته است. جامعه آماری این پژوهش شامل تمامی دانش‌آموزان دوره متوسطه دوم شهر شیراز است که در سال تحصیلی ۱۳۹۷-۹۸ ۱۳۹۷ مشغول به تحصیل بودند. مشارکت کنندگان در این پژوهش ۴۸۷ نفر (۲۵۲ دختر و ۲۳۵ پسر) از دانش‌آموزان بودند که با در نظر گرفتن ملاک کلاین (۲۰۱۶) مبنی بر انتخاب حجم نمونه به تعداد حداقل ۱۰ تا ۲۰ برابر پارامترهای مدل پژوهش، با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشای از جامعه آماری مذکور انتخاب شدند. به این صورت که ابتدا از هر یک از ۴ ناحیه آموزش و پرورش شیراز دو دیبرستان (یک دخترانه و یک پسرانه) انتخاب شد، سپس در هر دیبرستان دو کلاس (یک پایه دهم و یک پایه یازدهم) به صورت تصادفی انتخاب شدند (در مجموع ۱۶ کلاس) و همه دانش‌آموزان حاضر در این کلاس‌ها ابزارهای پژوهش را تکمیل کردند. به منظور جمع‌آوری داده‌ها و اجرای پرسشنامه‌ها پس از اخذ مجوز و هماهنگی‌های لازم، به مدارس و کلاس‌های منتخب که به صورت تصادفی انتخاب شده بودند، مراجعه شد و پس از ارائه توضیحات کوتاهی به دانش‌آموزان حاضر در کلاس‌ها در خصوص چگونگی اجرای پرسشنامه‌ها، هدف پژوهش و ضرورت همکاری صادقانه آنها و عدم نیاز به ذکر نام و نام خانوادگی‌شان، پرسشنامه‌ها که با چیدمان تصادفی تهیه شده بودند در هر کلاس توزیع و به صورت گروهی اجرا شد. به

¹. emotional well-being scale

². cognitive emotion regulation questionnaire

از آلفای کرونباخ به ترتیب برابر 0.73 , 0.85 , 0.77 و 0.80 گزارش کردند. علاوه بر این، ضریب پایابی بازآزمایی (با فاصله زمانی ۵ هفته) برای نیاز به خودپیروی، نیاز به ارتباط و نیاز به شایستگی به ترتیب برابر 0.73 , 0.71 و 0.74 محاسبه کردند. در پژوهش حاضر پایابی کل مقیاس با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ 0.77 به دست آمد و مقادیر آن برای هر یک از خردۀ مقیاس‌های نیاز به خودپیروی، نیاز به شایستگی و نیاز به استقلال به ترتیب 0.55 , 0.62 و 0.71 حاصل گردید.

در این پژوهش جهت محاسبه شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش، مانند میانگین، انحراف استاندارد، حداقل و حداکثر نمرات و نیز محاسبه همبستگی پیرسون (مرتبه صفر) بین متغیرهای پژوهش از نرم‌افزار SPSS ویرایش 23 استفاده شد و جهت بررسی فرضیه‌ها و مدل پژوهش، روش مدل‌یابی معادلات ساختاری با استفاده از نرم‌افزار AMOS ویرایش 23 اجرا شد.

یافته‌ها

میانگین و انحراف استاندارد سن مشارکت کنندگان به ترتیب 23.1 , 0.75 و 0.9 سال بود. در کل نمونه 256 نفر در پایه دهم و 231 نفر در پایه یازدهم بودند. ابتدا برای اطمینان از این که داده‌های پژوهش مفروضه‌های زیربنایی روش مدل‌یابی معادلات ساختاری را برآورده می‌کنند، چند مفروضه اصلی مدل‌یابی معادلات ساختاری (نرمال بودن و خطی بودن) مورد بررسی قرار گرفت. نرمال بودن تک متغیری با استفاده از آزمون کولموگروف - اسپرینوف مورد بررسی قرار گرفت و نتایج نشان دادند که مقادیر این آزمون برای متغیرهای پژوهش از 0.06 تا 0.11 و معنی‌دار بود ($p < 0.01$). از آنجا که این آزمون در حجم نمونه زیاد فرضیه نرمالیتی را رد می‌کند باید مشخص شود که این انحراف از نرمال بودن معنی‌دار است یا خیر. به این دلیل در ادامه از شاخص‌های کجی^۲ و کشیدگی^۳ استفاده شد. مقادیر کجی و کشیدگی مربوط به تمام متغیرهای مشاهده شده، کمتر از یک و بیانگر عدم تفاوت معنی‌دار با توزیع نرمال است. همچنین نمودار احتمال نرمال^۴ هر یک از متغیرهای مشاهده شده نشان داد که نقاط داده‌ها نزدیک به خط قطعی قرار دارد و این مسئله نرمال بودن توزیع متغیرها را بیان

². skewness

³. kurtosis

⁴. normal Q-Q plot

سرزنش گری است. نمره هر یک از زیرمقیاس‌های 9 گانه با جمع نمره‌های دو گویه آن زیرمقیاس محاسبه می‌شود. از مجموع نمره مربوط به زیرمقیاس‌های کم‌اهمیت‌شماری، تمرکز مجدد مثبت، ارزیابی مجدد مثبت، پذیرش و تمرکز مجدد بر برنامه‌ریزی تقسیم بر 10 (تعداد گویه‌ها)، نمره راهبردهای انطباقی؛ و از مجموع نمره‌های زیرمقیاس‌های خودسرزنشگری، دیگر سرزنش گری، تمرکز بر فکر / نشخوار گری و فاجعه‌انگاری تقسیم بر 8 (تعداد گویه‌ها) نمره راهبردهای غیر انطباقی به دست می‌آید. گویه‌های این پرسشنامه با استفاده از طیف لیکرت 5 درجه‌ای از 1 (هرگز) تا 5 (همیشه) و در پاسخ به رویدادهایی که در زندگی استرس‌زا و تهدید کننده به شمار می‌آیند، نمره گذاری می‌شوند. ضرایب آلفای کرونباخ خردۀ مقیاس‌های پرسشنامه تنظیم شناختی هیجان برای کل شرکت کنندگان ($n = 478$) نیز در محدوده 0.78 تا 0.93 گزارش شده است (بشارت و بزاریان، ۱۳۹۳). در پژوهش حاضر برای ارزیابی پایابی از روش آلفای کرونباخ استفاده شد و ضرائب آلفای کرونباخ برای هر یک از خردۀ مقیاس‌های خودسرزنش گری، پذیرش، نشخوار گری، تمرکز مجدد مثبت، تمرکز مجدد بر برنامه‌ریزی، ارزیابی مجدد مثبت، کم اهمیت شماری، فاجعه‌انگاری و دیگر سرزنش گری به ترتیب 0.83 , 0.73 , 0.59 , 0.77 , 0.65 , 0.81 , 0.43 و 0.84 به دست آمد. همچنین، مقدار آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه 0.71 ، برای راهبردهای انطباقی 0.67 و برای راهبردهای غیر انطباقی 0.73 به دست آمد.

مقیاس نیازهای اساسی روانشناسی دانش‌آموزان نوجوان در مدرسه^۱ (تیان و همکاران، ۲۰۱۴): این مقیاس برای سنجش ارضاي نیازهای روانشناسی دانش‌آموزان در مدرسه به کار می‌رود و دارای 15 گویه و 3 خردۀ مقیاس به نام‌های نیاز به خودپیروی (5 گویه)، نیاز به ارتباط (5 گویه) و نیاز به شایستگی (5 گویه) است. پاسخ به گویه‌ها بر اساس طیف لیکرت از 1 (کاملاً مخالف) تا 5 (کاملاً موافق) نمره گذاری می‌شود و نمره هر یک از خردۀ مقیاس‌ها با میانگین پاسخ به پنج گویه آن، مورد محاسبه قرار می‌گیرد. بنابراین نمره هر خردۀ مقیاس می‌تواند در محدوده‌ای از 1 تا 5 باشد. تیان و همکاران (۲۰۱۴) ضریب پایابی کل مقیاس و خردۀ مقیاس‌های نیاز به خودپیروی، شایستگی و ارتباط را با استفاده

¹. adolescent students' basic psychological needs at school scale

هستند که نشان دهنده نبود هم خطی چندگانه بین متغیرهاست. مقدار آماره دوربین - واتسون نیز برابر $1/974$ به دست آمد که نشان دهنده برقراری مفروضه استقلال خطاها است. در جدول ۱، میانگین، انحراف استاندارد و مقادیر شاخص‌های کجی و کشیدگی متغیرها آورده شده است. به جهت بررسی چگونگی ارتباط بین متغیرهای پژوهش، ضریب همبستگی پیرسون (مرتبه صفر) بین آنها محاسبه شد که نتایج حاصل از آن به صورت ماتریس همبستگی در جدول ۲ نشان داده شده است.

می‌کند. برای بررسی خطی بودن رابطه بین متغیرهای پژوهش، ماتریس نمودار پراکنده‌گی متغیرها بررسی شد که در این ماتریس، همه نمودارها تقریباً بیضی شکل بودند و خطی بودن رابطه متغیرهای مشاهده شده پژوهش را نشان می‌دادند. هم خطی چندگانه متغیرهای پیش‌بین نیز با استفاده از آماره تحمل و عامل تورم واریانس بررسی شد. نتایج نشان داد که ارزش‌های تحمل مربوط به متغیرها (بین $0/06$ تا $0/10$ ، بالای $0/10$) و همچنین مقدار عامل تورم واریانس به دست آمده برای متغیرها (بین $1/06$ تا $1/51$)، کوچک‌تر از 10

جدول ۱. میانگین، انحراف استاندارد، شاخص‌های کجی و کشیدگی متغیرهای پژوهش						
متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	کجی	کشیدگی	۰/۲۷	-۰/۴۵
۱. نیاز به خودپیروی	۳/۷۳	۰/۷۰	-۰/۴۵	-۰/۲۷	۰/۲۳	-۰/۵۶
۲. نیاز به ارتباط	۲/۵۹	۰/۷۶	-۰/۵۶	-۰/۲۳	۰/۴۶	-۰/۵۵
۳. نیاز به شایستگی	۳/۷۷	۰/۶۷	-۰/۵۵	-۰/۰۵	۰/۰۵	-۰/۴۱
۴. نیازهای اساسی (نمره کل)	۱۱/۰۸	۱/۶۳	-۰/۴۱	-۰/۰۵	۰/۰۳	-۰/۳۵
۵. بهزیستی هیجانی	۳۷/۹۰	۶/۰۲	-۰/۳۵	-۰/۰۳	۰/۱۷	-۰/۲۱
۶. راهبردهای انطباقی	۲۰/۰۶	۴/۲۷	-۰/۲۱	-۰/۰۱	-۰/۱۸	-۰/۰۱
۷. راهبردهای غیرانطباقی	۱۷/۸۵	۳/۷۵	-۰/۰۱	-۰/۱۸		

جدول ۲. ماتریس همبستگی (مرتبه صفر) متغیرهای پژوهش							
۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	
					۱	نیاز به خودپیروی	
				۱	$0/34^{\circ}$	نیاز به ارتباط	
			۱	$0/41^{\circ}$	$0/40^{\circ}$	نیاز به شایستگی	
		۱	$0/77^{\circ}$	$0/78^{\circ}$	$0/50^{\circ}$	نیازهای اساسی (نمره کل)	
	۱	$0/27^{\circ}$	$0/25^{\circ}$	$0/19^{\circ}$	$0/19^{\circ}$	بهزیستی هیجانی	
۱	$0/80^{\circ}$	$0/34^{\circ}$	$0/37^{\circ}$	$0/21^{\circ}$	$0/22^{\circ}$	راهبردهای انطباقی	
۱	$0/08$	$0/49^{\circ}$	$-0/06$	$-0/16^{\circ}$	$-0/01$	$-0/03$	راهبردهای غیرانطباقی

* $p < 0/05$

شاخصی به نحو منفی ($0/001 < p < 0/21$, $\beta = -0/21$) و نیاز به خودپیروی ($0/015 < p < 0/12$, $\beta = -0/12$) به نحو مثبت و معنی داری راهبردهای غیر انطباقی تنظیم شناختی هیجان را پیش‌بینی می‌کنند. در ادامه جدول نشان داده شده است که راهبردهای انطباقی تنظیم شناختی هیجان پیش‌بین مثبت و معنی دار بهزیستی هیجانی ($0/001 < p < 0/24$, $\beta = -0/24$) است و راهبردهای غیر انطباقی تنظیم شناختی هیجان پیش‌بین منفی و معنی دار بهزیستی هیجانی ($0/001 < p < 0/29$, $\beta = -0/29$) است.

بر اساس جدول ۲ می‌توان گفت بین بیشتر متغیرها روابط معنی دار وجود دارد. برای بررسی و تحلیل روابط بین متغیرهای مدل پژوهش از الگوی مدل‌یابی معادلات ساختاری استفاده شد و شاخص‌های برازش به دست آمده طبق ملاک کلاین (۲۰۱۶) نشان داد که مدل نهایی پژوهش از برازش مطلوبی برخوردار است (جدول ۳).

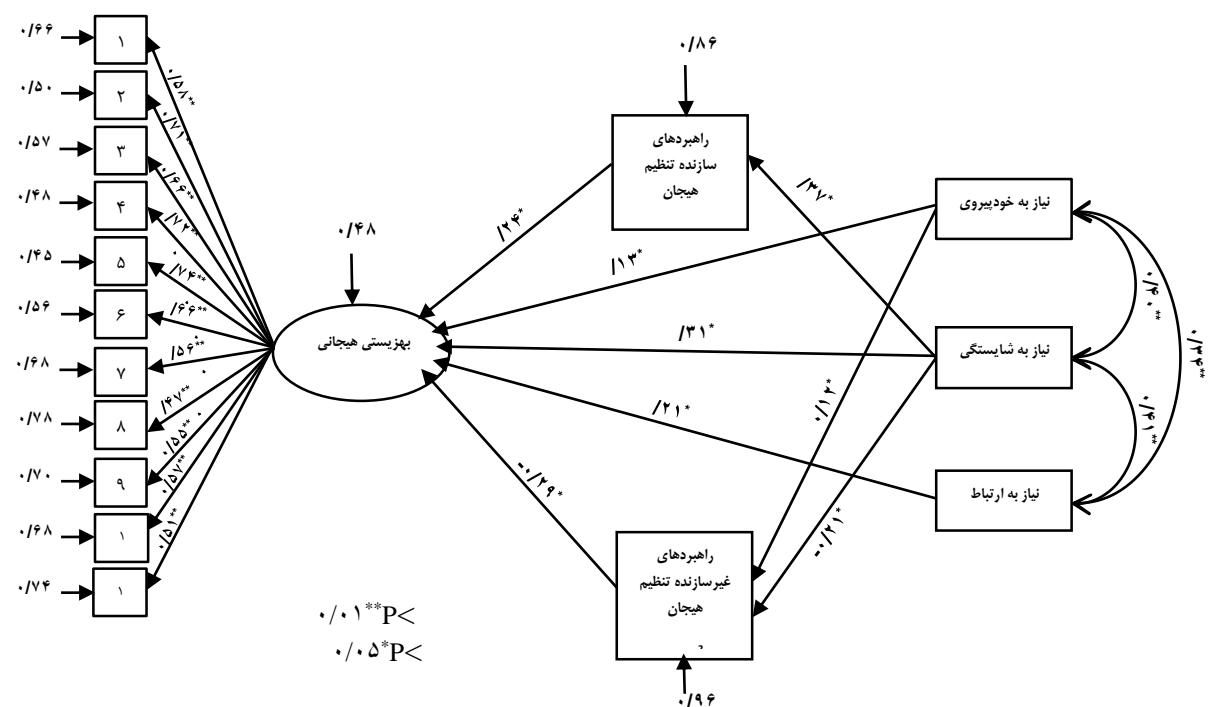
در جدول ۴ اثرات مستقیم، اثرات غیرمستقیم و کل متغیرهای مدل نهایی آورده شده است. مطابق با نتایج جدول ۴ از میان ابعاد ارضای نیازهای اساسی روانشناختی، فقط بعد نیاز به شایستگی ($0/001 < p < 0/37$, $\beta = -0/37$), بهطور مثبت و معنی داری راهبردهای انطباقی تنظیم شناختی هیجان را پیش‌بینی می‌کند. همچنین نیاز به

جدول ۳. شاخص‌های پرازش مدل پژوهش											
X ²	df	X ² /df	P	GFI	AGFI	IFI	CFI	TLI	RMSEA	PCLOSE	شاخص‌های پرازش
۲۱۱/۹۹۱	۸۶	۲/۴۶	>۰/۰۰۱	۰/۹۵	۰/۹۲	۰/۹۶	۰/۹۶	۰/۹۴	۰/۰۶	۰/۱۹	مقادیر مدل پژوهش
---	---	<۳	>۰/۰۵	>۰/۹۰	>۰/۹۰	>۰/۹۰	>۰/۹۰	>۰/۹۰	>۰/۰۸	>۰/۰۵	مقادیر قابل قبول

بالای -۰/۰۶) به واسطه تنظیم شناختی هیجان بر بهزیستی هیجانی منفی و معنی‌دار است. این یافته‌ها نشان می‌دهند که راهبردهای تنظیم شناختی هیجان دارای نقش واسطه‌گری در رابطه بین اراضی نیازهای اساسی روانشناسی (در دو بعد نیاز به شایستگی و نیاز به خودپیروی) و بهزیستی هیجانی دانش آموزان است.

جهت بررسی معنی‌داری اثر غیرمستقیم از روش بوت استراسب استفاده شد که همان‌طور که جدول ۴ نشان می‌دهد در مدل نهایی اثر غیرمستقیم متغیر نیاز به شایستگی ($\beta = 0/۱۵$, $p < 0/۰۰۱$) با حد پایین ۰/۱۱ و حد بالای ۰/۱۹ به واسطه تنظیم شناختی هیجان بر بهزیستی هیجانی مثبت و معنی‌دار است. همچنین اثر غیرمستقیم نیاز به خودپیروی ($\beta = 0/۰۴$, $p < 0/۰۰۱$) با حد پایین -۰/۰۴ و حد

جدول ۴. اثرات مستقیم، غیر مستقیم و کل متغیرهای مدل پژوهش					
مسیرها	برآوردها	اثر مستقیم	اثر غیرمستقیم	اثر کل	
	نیاز به شایستگی	۰/۳۱	۰/۱۵	۰/۴۶	
	نیاز به خودپیروی	۰/۱۳	-۰/۰۴	۰/۰۹	
به بهزیستی هیجانی از:	نیاز به ارتباط	۰/۲۱	.....	۰/۲۱	
	راهبردهای انطباقی	۰/۲۴	.....	۰/۲۴	
	راهبردهای غیر انطباقی	-۰/۲۹	.....	۰/۲۹	
	نیاز به شایستگی	۰/۳۷	.....	۰/۳۷	
به راهبردهای انطباقی تنظیم شناختی هیجان از:	نیاز به خودپیروی	.....	.....	.....	
	نیاز به ارتباط	.....	.....	.....	
	نیاز به شایستگی	-۰/۲۱	.....	-۰/۲۱	
به راهبردهای غیر انطباقی تنظیم شناختی هیجان از:	نیاز به خودپیروی	۰/۱۲	.....	۰/۱۲	
	نیاز به ارتباط	.....	.....	.....	

شکل ۲. مدل نهایی پژوهش

انجی و همکاران (۲۰۱۲) معتقدند هنگامی که فرد با استفاده از توان و نیروی خود پیامدهای مطلوبی را نصیب خود می‌کند، به احساس شایستگی و کارآمدی می‌رسد. بنابراین زمانی که نیاز به شایستگی دانش آموز در فضای آموزشی ارضاء شود، فرد باور به توانایی‌های خود با مسائل تحصیلی مواجه می‌شود و بنا به احساس مؤثر بودن خود، پذیرای عواطف مثبت خواهد بود که بهزیستی هیجانی را برای فرد به ارمغان خواهد آورد. به عبارت دیگر، موقوفیت‌ها و اراضی نیاز به شایستگی زمینه‌ساز احساسات مثبتی می‌شود که می‌توان از آنها با عنایتی چون خودکارآمدی، باور به توانمندی‌های خود، انگیزش پیشرفت، دید مثبت و خوش‌بینی نسبت به مسائل (ریان و مولر، ۲۰۱۷) و در نهایت بهزیستی هیجانی نام برد.

نتایج پژوهش حاضر در خصوص رابطه بین اراضی نیازهای اساسی روانشناختی در مدرسه و راهبردهای تنظیم شناختی هیجان نشان داد که بعد نیاز به شایستگی توانسته است به طور مثبت و معنی‌دار راهبردهای انطباقی تنظیم شناختی هیجان و به طور منفی و معنی‌دار راهبردهای غیر انطباقی تنظیم شناختی هیجان را پیش‌بینی کند. نتایج همچنین نشان داد که نیاز به خودپیروی به طور مثبت و معنی‌دار استفاده از راهبردهای غیر انطباقی تنظیم شناختی هیجان را پیش‌بینی می‌کند. این یافته پژوهش که اراضی نیاز به شایستگی در نوجوانان پیش‌بین منفی راهبردهای غیر انطباقی تنظیم شناختی هیجان است، با یافته‌های برnier و همکاران (۲۰۱۰)، چن و جانگ (۲۰۱۰)، فردیکسون (۲۰۱۳) و فولادچنگ و محمدی (۱۳۹۸) همسو است. در تبیین این یافته می‌توان گفت دانش آموزی که در تکالیف و امور محوله‌ی خود احساس شایستگی می‌کند، بر هیجان‌ها و احساس‌های خودآگاهی بیشتری خواهد داشت و از طرفی دیگر، استفاده از راهبردهای انطباقی تنظیم شناختی هیجان نیز مستلزم این است که فرد نسبت به محیط و رفتارهای خود کنترل داشته باشد و بتواند احساسات خود را آگاهانه ارزیابی کند، بنابراین این احساس کفايت و آگاهی باعث می‌شود تا دانش آموز راهبردهای انطباقی تنظیم شناختی هیجان را برای مواجهه با رویدادهای استرس‌زا انتخاب کند چرا که فرد در تنظیم هیجان‌های خود چگونگی مدیریت آنها را آموخته است (دسی و ریان، ۲۰۰۰). این یافته پژوهش که اراضی نیاز به خودپیروی به طور مثبت راهبردهای غیر انطباقی تنظیم شناختی هیجان نوجوانان را پیش‌بینی

در شکل ۲ مدل نهایی پژوهش نشان داده شده است. همان‌گونه که در این شکل ملاحظه می‌گردد، متغیرهای اراضی نیازهای اساسی روانشناختی دانش آموزان در مدرسه و راهبردهای شناختی تنظیم هیجان در مجموع توانستند ۵۲ درصد از واریانس بهزیستی هیجانی را تبیین کنند.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه بین اراضی نیازهای اساسی روانشناختی دانش آموزان در مدرسه و بهزیستی هیجانی آنها با واسطه‌گری راهبردهای تنظیم شناختی هیجان بود. نتایج پژوهش نشان دادند که هر سه بعد اراضی نیازهای اساسی روانشناختی (نیاز به خودپیروی، نیاز به ارتباط و نیاز به شایستگی)، بهزیستی هیجانی دانش آموزان نوجوان را به طور مثبت و معنی‌داری پیش‌بینی می‌کنند. از آنجایی که پژوهشی تحت عنوان رابطه بین اراضی نیازهای اساسی و بهزیستی هیجانی یافت نشد و به علاوه تا به حال رابطه بین این متغیرها در جامعه‌ی دانش آموزان نوجوان در مدرسه نیز بررسی نشده است (حداقل به استناد بررسی‌های صورت گرفته توسط نگارنده)، لذا امکان مقایسه نتایج حاصل از این پژوهش با تحقیقات مشابه وجود ندارد. بنابراین، پژوهش‌هایی با متغیرهای پاتریک و همکاران (۲۰۰۷) و گرین و همکاران (۲۰۱۷) همسو است که نشان داده‌اند اراضی نیازهای اساسی روانشناختی، منجر به وضعیت هیجانی مثبت و کاهش هیجان‌های منفی می‌شود که در نهایت به رفتارهای مثبت کاری می‌انجامد. همچنین با یافته حاصل از پژوهش چانگ و همکاران (۲۰۱۵) همسو است که عنوان می‌کنند با اراضی نیازهای اساسی روانشناختی در افراد بهزیستی روانشناختی و حس خودارزشمندی ایجاد می‌شود. در تبیین یافته پژوهش می‌توان گفت چنان‌چه معلم حس استقلال و خودپیروی را در دانش آموزان تقویت کند به گونه‌ای که آنها بتوانند از بین موضوعات گوناگون با اراده‌ی خود دست به انتخاب بزنند، احساس کنترل درونی و به تبع آن احساس مثبت در آنها ایجاد می‌شود که موجبات رسیدن به بهزیستی را برای آنها فراهم می‌کند. در اینجا آنچه که دانش آموزان پس از اراضی نیاز به خودپیروی و احساس مثبت نسبت به جنبه‌های مختلف زندگی به دست می‌آورند، همان بهزیستی هیجانی است. زیرا عاطفه مثبت، عدم وجود عاطفه منفی و رضایت‌مندی نسبت به زندگی را در نتیجه تجربه اراده آزاد به دست می‌آورند (کی‌یز،

که همین مسأله می‌تواند عواطف مثبت دانش آموز را -چه نسبت به تکالیف تحصیلی و چه نسبت به امور دیگر زندگی- افزایش دهد و وی را به بهزیستی هیجانی برساند.

از دیگر یافته‌های پژوهش حاضر این است که، از بین ابعاد ارضای نیازهای اساسی روانشناسی دانش آموزان نوجوان در مدرسه، نیاز به خودپیروی از طریق راهبردهای غیر انطباقی تنظیم هیجان بر بهزیستی هیجانی اثر غیرمستقیم دارد. در تبیین این یافته می‌توان گفت خودپیروی زمانی اتفاق می‌افتد که افراد احساس کنند که خود، علت رفتارهایشان هستند و البته همین علت بودن می‌تواند هم پیامدهای مثبت و هم پیامدهای منفی به بار آورد. باید توجه داشت که ناتوانی در سازگاری و انجام موفقیت‌آمیز اعمال ارادی، باعث ایجاد حالات هیجانی منفی همچون استرس و افسردگی در فرد می‌شود و او را به سوی استفاده از راهبردهای غیر انطباقی تنظیم شناختی هیجان سوق می‌دهد و این امر بهزیستی هیجانی فرد را کاهش می‌دهد (برکینگ و شوارتز، ۲۰۱۳).

نتایج نشان داد نیاز به شایستگی از طریق افزایش استفاده از راهبردهای سازنده و کاهش استفاده از راهبردهای غیرسازنده بر بهزیستی هیجانی اثر غیرمستقیم دارد. در تبیین این یافته می‌توان گفت نیاز به شایستگی زمانی ارضاء می‌شود که فرد به توانایی خود در امور باور داشته باشد و تجربه‌های خود را تحت سیطره خود بداند. در چنین شرایطی فرد می‌تواند عملکرد بهینه‌ای داشته باشد. یکی از عملکردهای بهینه، استفاده بیشتر از راهبردهای مثبت تنظیم شناختی هیجان و استفاده کمتر از راهبردهای غیرسازنده است. باید توجه داشت که استفاده از راهبردهای مثبت امری ذهنی و شخصی است و نیازمند نظارت داشتن بر خود و ارزیابی رخداد استرس زا است که برای فرد پیامدهای مثبتی مانند بهزیستی در بعد هیجان‌ها را به دنبال خواهد داشت (هیل و ونگ، ۲۰۱۵). بنابراین طی چنین فرآیندی است که فرد بهزیستی هیجانی را تجربه می‌کند.

بر اساس یافته‌های این پژوهش، از بین ابعاد نیازهای اساسی روانشناسی دانش آموزان نوجوان در مدرسه، نیاز به ارتباط اثر غیرمستقیم بر بهزیستی هیجانی ندارد و به صورت مستقیم و بدون واسطه بهزیستی هیجانی را پیش‌بینی می‌کند. همسو با این یافته پژوهشگرانی همچون چن و فیلی (۲۰۱۳)، و میلر و همکاران (۲۰۰۹) در پژوهش‌های خود نشان دادند که حمایت اجتماعی و شبکه ارتباطی حمایت کننده، به طور مستقیم بهزیستی افراد را

کرده است، ناهمسو با پژوهش‌های پژوهشگرانی چون دسی و ریان (۲۰۰۰) و چیرکو و ریان (۲۰۰۱) است. در تبیین این ناهمسوی می‌توان گفت گرچه چیرکو و ریان (۲۰۰۱) و دیگر پژوهشگران اراضی نیاز به خودپیروی را جهت رشد سالم نوجوانان بسیار با اهمیت می‌دانند؛ اما یافته‌های برخی پژوهش‌های بین‌فرهنگی نشان داده‌اند که نیاز به خودپیروی، در جوامع غربی و فردگرا نسبت به جوامع شرقی و جمع گرگرا اهمیت بیشتری دارد و اوضاع این نیاز در جوامع غربی اثر بیشتری بر سلامت روان نوجوانان و جوانان دارد (ونستین کیست و همکاران، ۲۰۰۵). برخی روانشناسان معتقدند خودپیروی به بافت و تفاوت‌های فرهنگی حساس است، چنان‌که می‌توان گفت خودپیروی در فرهنگ‌های غربی به عنوان مهم ترین علت رفتار در نظر گرفته می‌شود اما در فرهنگ‌های شرقی رفتار افراد متأثر از عوامل دیگری است (مارکوس و همکاران، ۱۹۹۷؛ به نقل از وندیمو و بروینسما، ۲۰۰۶). بر اساس بافت فرهنگی جامعه ایران و جمع گرگرا بودن آن، چنان‌چه فرد با اوضاع نیاز به خودپیروی در انتخاب‌های خود با مانع و مشکلی رو به رو شود ممکن است خود را مسئول ناکامی بداند و به سمت استفاده از راهبردهای غیر انطباقی تنظیم شناختی هیجان مانند نشخوار فکری و سرزنش خود سوق پیدا کند. چنین به نظر می‌رسد که در جامعه و نهادهای تربیتی ما آن‌گونه که شایسته است مهارت‌های تنظیم هیجانی آموزش داده نشده است و آموزش راهکارهای مواجهه با موانع مورد توجه قرار نگرفته‌اند.

از دیگر یافته‌های پژوهش حاضر این بود که راهبردهای انطباقی تنظیم شناختی هیجان به طور مثبت و معنی‌دار و راهبردهای غیر انطباقی تنظیم شناختی هیجان، به طور منفی و معنی‌دار بهزیستی هیجانی را پیش‌بینی می‌کنند. این یافته‌ها با یافته‌های پژوهش‌های درگاهی و همکاران (۱۳۹۴)، فدریکسون (۲۰۱۳)، گارنفسکی و کرایچ (۲۰۱۲) همسو است که در آن‌ها نشان داده شده است که راهبردهای انطباقی تنظیم هیجانی پیامدهای مثبتی چون بهزیستی، کاهش عدم تنظیم هیجان و رفتار آسیب رساندن فرد به خود و همچنین کاهش نشانه‌های افسردگی و اضطراب را به دنبال دارد. پژوهش‌ها نشان داده‌اند که تنظیم انطباقی هیجان، فرد را به بهزیستی روانشناسی رسانده و حل مشکلات را برای وی آسان‌تر خواهد کرد (فردریکسون، ۲۰۱۳). در نتیجه می‌توان گفت زمانی که به دانش آموز در مدرسه مهارت‌های انطباقی تنظیم هیجانی آموزش داده شود، مدیریت اعمال و هیجان‌های خود را به عهده می‌گیرد

آموزش راهبردهای انطباقی تنظیم هیجان به دانش آموزان برگزار کنند، تا از این طریق بهزیستی هیجانی دانش آموزان ارتقاء یابد. چرا که آموزش این مهارت‌ها دانش آموزان را به سمت سازگاری و استفاده از راهبردهای انطباقی سوق می‌دهد در نتیجه جامعه‌ای با سلامت روان بیشتری خواهیم داشت. از آنجایی که نتایج نشان داد ارضای نیاز به شایستگی از طریق راهبردهای انطباقی تنظیم هیجان بر بهزیستی هیجانی دانش آموزان تأثیر مثبت دارد؛ به والدین، مدیران و دبیران پیشنهاد می‌شود که جهت ارضای این نیاز، از تحفیر نوجوانان پیرهیزند، مسئولیت‌هایی به نوجوانان بدهند که متناسب با توانایی‌ها و ظرفیت‌های آنان باشد تا از این طریق و به واسطه راهبردهای تنظیم هیجان، بهزیستی هیجانی نوجوانان را بهبود بخشنند.

در خصوص محدودیت‌های پژوهش می‌توان به چند نکته اشاره کرد. محدودیت اول این پژوهش را می‌توان مربوط به مشارکت کنندگان در پژوهش دانست که محدود به دانش آموزان دوره دوم متوسطه در مدارس عادی بوده، که تعیین‌پذیری نتایج به گروه‌های دیگر را با محدودیت مواجه می‌سازد. محدودیت دوم، عدم کنترل متغیرهای مداخله کننده احتمالی، چون جو فضای آموزشی، شیوه‌های تربیتی، وضعیت فرهنگی - اجتماعی و نیز جنسیت افراد است که ممکن است بر نتایج پژوهش اثرگذار بوده‌اند. بنابراین توصیه می‌شود که در تعیین نتایج با احتیاط عمل شود. محدودیت سوم، به استفاده از ابزارهای پژوهش مربوط است که مبتنی بر فرهنگ غرب ساخته و تدوین شده‌اند. پیشنهاد می‌گردد پژوهشگران آنی و علاقه‌مند به مطالعه و بررسی متغیرهای پژوهش حاضر، به ساخت و هنگاریابی ابزارهای مناسب برای اندازه‌گیری این متغیرها بر اساس فرهنگ و بافت کشور مبادرت نمایند.

همچنین متناسب با این یافته‌ی جدید پژوهش حاضر که بیان شد ارضای نیاز به ارتباط بدون هیچ واسطه‌ای بهزیستی هیجانی را موجب می‌شود، پیشنهاد می‌شود مدارس و معلمان شبکه‌های حمایت‌کننده‌ای از روابط را از طریق مباحث کلاسی و آزاد بر پا کنند تا این مهم اتفاق افتد. بر اساس پژوهش حاضر به پژوهشگران علاقه‌مند به مطالعه و انجام پژوهش مشابه با این پژوهش، تکرار پژوهش در مدارسی چون مدارس استعداد درخشان و نمونه دولتی توصیه می‌شود. چرا که داشتن فضا و امکانات متفاوت در این مدارس، ممکن است نتایج را به گونه‌ای دیگر تغییر دهد.

موجب می‌شود. در توضیح این یافته می‌توان گفت که ارضای نیاز به ارتباط، جهت سازگاری و بقای فرد حیاتی است و فرد در پیوند با دیگران، توجه مثبت دریافت می‌کند (ریان و دسی، ۲۰۱۸)، به نحوی که می‌توان گفت این ارتباط، وابسته به شخص به تنها بی نیست و شبکه‌ای از اطرافیان فرد را شامل می‌شود. بنابراین مدیریت کامل آن صرفاً توسط فرد صورت نمی‌گیرد و دیگران در ارضای نیاز به ارتباط در فرد دخیل هستند. این در حالی است که راهبردهای تنظیم شناختی هیجان راهبردهای شخصی هستند که نیاز به مدیریت فرد دارند. یعنی این راهبردها تحت کنترل فرد هستند و خود فرد است که به آنها جهت می‌دهد، و استفاده از آنها ارتباطی با شبکه اجتماعی و حمایتی فرد ندارد؛ چرا که با رفع نیازهای شخصی (نیاز به خودپیروی و شایستگی) معنا پیدا می‌کنند و این نیازها، اموری فردی محسوب می‌شوند. بدین ترتیب، اثر مستقیم و بدون واسطه ارضای نیاز به ارتباط دانش آموزان بر بهزیستی هیجانی آنها به نظر منطقی و توجیه‌پذیر می‌رسد.

یافته‌های پژوهش حاضر را می‌توان از دو جنبه کاربردهای نظری و عملی مورد بررسی قرار داد. از جنبه نظری می‌توان گفت از آنجایی که پژوهش در مورد بررسی ارضای نیازهای اساسی روانشناختی دانش آموزان در بافت مدرسه حیطه نسبتاً جدیدی است پژوهش حاضر می‌تواند در گسترش دانش در حوزه مورد بررسی مؤثر باشد، زیرا که پرسشنامه مورد استفاده در پژوهش حاضر، ارضای نیازها را نه به صورت کلی بلکه تنها در بافت مدرسه مورد ارزیابی قرار داده است. به علاوه با کمبود پیشینه پژوهشی در مورد رابطه نیازهای اساسی روانشناختی نوجوانان در مدرسه و بهزیستی هیجانی آنان، بررسی این رابطه در گروه نوجوان می‌تواند نویدبخش انجام پژوهش‌های جدیدی در این حوزه باشد که در نهایت پیشینه پژوهشی غنی‌تری را فراهم خواهد کرد.

کاربردهای عملی حاصل از یافته‌های پژوهش حاضر می‌تواند اطلاعات مهمی برای مسئولین نهادهای تربیتی و آموزش و پرورش و هر ارگان و شخصی که به نحوی با تربیت و رشد نوجوانان درگیر است داشته باشد. به عنوان مثال با توجه به اهمیت موضوع تنظیم هیجان (به خصوص در نوجوانان) و با توجه به یافته‌های پژوهش که نشان دادند راهبردهای انطباقی تنظیم شناختی هیجان تأثیر مثبت بر بهزیستی هیجانی دانش آموزان دارند؛ به مدیران، مسئولان و روانشناسان مدارس پیشنهاد می‌شود که کارگاه‌هایی را جهت

منابع

- هاشمیان، کیانوش؛ پورشهریاری، مهسین؛ بنی جمال، شکوهالسادات و گلستانی بخت، طاهره (۱۳۸۶). بررسی رابطه‌ی بین ویژگی‌های جمعیت شناختی با میزان بهزیستی ذهنی و شادمانی در جمعیت شهر تهران. *مطالعات روانشناختی*, ۳(۳)، ۱۶۳-۱۳۹.
- Ahmed, S. P., Bittencourt-Hewitt, A., & Sebastian, C. L. (2015). Neurocognitive bases of emotion regulation development in adolescence. *Developmental Cognitive Neuroscience*, 11- 25.
- Aldao A, Nolen-Hoeksema S. (2010). Specificity of cognitive emotion regulation strategies: A transdiagnostic examination. *Behavior Research and Therapy*, 48(10), 974-83.
- Allen, J. J., & Anderson, C. A. (2018). Satisfaction and frustration of basic psychological needs in the real world and in video games predict internet gaming disorder scores and well-being. *Computers in Human Behavior*, 84, 220-229.
- Bar-On, R. (2010). Emotional intelligence: An integral part of positive psychology. *South African Journal of Psychology*, 40(1), 54-62.
- Berking, M., & Schwartz, J. (2013). The affect regulation training. In J. Gross (Ed.), *handbook of emotion regulation*. New York: Guilford Press, 529-547.
- Bernier, A., Carlson, S. M., & Whipple, N. (2010). From external regulation to self-regulation: Early parenting precursors of young children's executive functioning. *Child Development*, 81(1), 326-339.
- Bruggink, A., Huisman, S., Vuijk, R., Kraaij, V., & Garnefski, N. (2016). Cognitive emotion regulation, anxiety and depression in adults with autism spectrum disorder. *Research in Autism Spectrum Disorders*, 22, 34- 44.
- Blanchard, C. M., Amiot, C. E., Perreault, S., Vallerand, R. J., & Provencher, P. (2009). Cohesiveness, coach's interpersonal style and psychological needs: Their effects on self-determination and athletes' subjective well-being. *Psychology of Sport and Exercise*, 10(5), 545-551.
- Bränström, R., Kvillemo, P., Brandberg, Y., & Moskowitz, J. T. (2010). Self-report mindfulness as a mediator of psychological well-being in a stress reduction intervention for cancer patients-A randomized study. *Annals of Behavioral Medicine*, 39(2), 151-61.
- Cakmak, A. F., & Cevik, E. I. (2010). Development of Turkish version of 18-item short form. *African Journal of Business Management*, 4(10):2097- 2102.
- Carreira,J. M. (2012). Motivational orientations and psychological needs in EFL learning among elementary school students in Japan. *System*, 40(2), 191-202.
- Chang, J. H., Huang, C. L., & Lin, Y. C. (2015). Mindfulness, basic psychological needs fulfillment, and well-being. *Journal of Happiness Studies: An Interdisciplinary Forum on Subjective Well-Being*, 16(5), 1149-1162.
- Chen, K. C., & Jang, S. J. (2010). Motivation in online
- امیری، محسن؛ پورحسین، رضا؛ معراجی‌فر، لیلا و حسینی، زهرا السادات (۱۳۹۶). بررسی رابطه روان‌آزدگی خوبی، نارسانی خودنظم جویی شناختی هیجان، ادراک بیماری و حمایت اجتماعی با نشانگان افسردگی در بیماران مبتلا به آسم. *مجله علوم روانشناختی*, ۱۶ (۶۴)، ۴۷۷-۴۶۲.
- بشارت، محمدعلی و بزاریان، سعیده (۱۳۹۳). بررسی ویژگی‌های روان سنجی پرسشنامه تنظیم شناختی هیجان در نمونه‌ای از جامعه ایرانی. *فصلنامه پیشرفت در پرستاری و مامایی*, ۸۴، ۷۰-۶۱.
- بورنقاش تهرانی، سیدسعید؛ مرتضوی‌فر، سمیرا و مرتضوی‌فر، سعیده (۱۳۹۹). تأثیر حمایت اجتماعی و راهبردهای تنظیم هیجان در پیش‌بینی سلامت روانی افراد مبتلا به اسکلروزیس چندگانه. *مجله علوم روانشناختی*, ۱۹ (۸۹)، ۵۳۹-۵۲۹.
- درگاهی، شهریار؛ زراعتی، مصطفی؛ قمری‌کیوی، حسین؛ اعیادی، نادر و حقانی، مجتبی (۱۳۹۴). اثر بخشی مبتنی بر آموزش تنظیم هیجانی در بهزیستی هیجانی و رضایت زناشویی زوجین نابارور. *نشریه پرستاری ایران*, ۹۴ (۲۱)، ۱۶۲-۱۵۱.
- رجیمی، مهدی و فرهادی، سعید (۱۳۹۶). نقش واسطه‌گری انگیزش تحصیلی در رابطه‌ی بین هویت تحصیلی و ابعاد ابعاد بهزیستی هیجانی. *مجله مطالعات آموزش و یادگیری*, ۹ (۲)، ۳۶-۲۰.
- فرجی، نداء غلامعلی لواسانی، مسعود؛ خلیلی، شیوا و عمادپور، لیلا (۱۳۹۴). نیازهای اساسی روانشناختی و تنظیم شناختی - هیجانی در دانشجویان: نقش واسطه‌ای خودشناسی. *روانشناسی معاصر*, ۱ (۲)، ۱۱۳۰-۱۱۲۷.
- فولادچنگ، محبوبه و محمدی، حمیده (۱۳۹۸). نقش واسطه‌ای نیازهای اساسی روانشناختی در رابطه بین ارزش‌های فرهنگی (فردگرایی - جمع‌گرایی) و راهبردهای تنظیم شناختی هیجان. *فصلنامه روانشناسی*, ۲۳ (۱)، ۳۵-۱۹.
- مرحمتی، زهرا و یوسفی، فریده (۱۳۹۵). رابطه ابعاد سبک زندگی اسلامی با بهزیستی روانشناختی در دانشجویان. *فصلنامه روانشناسی کاربردی*, ۱۰، ۳۴۶-۳۲۹.
- مشهدی، علی؛ میردورقی، فاطمه و حسنی، جعفر (۱۳۹۰). نقش راهبردهای نظم‌جویی شناختی هیجان در اختلال‌های درونی - سازی کودکان، *مجله روانشناسی بالینی*, ۳ (۱۱)، ۳۹-۲۹.
- نعمتزاده، آناهیتا؛ باقری، فریز و ابوالعالی، خدیجه (۱۳۹۷). نقش واسطه‌ای تنظیم شناختی هیجان در رابطه‌ی بین رابطه والد - فرزندی و پرخاشگری. *مجله علوم روانشناختی*, ۱۷ (۶۸)، ۴۶۲-۴۵۲.

- Garner, P. W., & Waajid, B. (2012). Emotion Knowledge and self-regulation as predictors of preschooler's cognitive ability, classroom behavior, and social competence. *Journal of Psychoeducational Assessment*, 30(4), 330-343.
- Gratz, K. L., & Gunderson, J. G. (2006) Preliminary data on an acceptance-based emotion regulation group intervention for deliberate self-harm among women with borderline personality disorder. *Behavior Therapy*, 37(1), 25-35.
- Green, P. I., Finkel, E. J., Fitzsimons, G. M., & Gino, F. (2017). The energizing nature of work engagement: Toward a new need-based theory of work motivation. *Research in Organizational Behavior*, 37, 1-18.
- Gross, J. J. (2015). *Handbook of emotion regulation*: Guilford publications.
- Hill, N. E., & Wang, M. T. (2015). From middle school to college: Developing aspirations, promoting engagement, and indirect pathways from parenting to post high school enrollment. *Developmental Psychology*, 51(2), 224-235.
- Kanat-Maymon, Y., Benjamin, M., Stavsky A., Shoshani, A., & Roth G. (2015). The role of basic need fulfillment in academic dishonesty: A self-determination theory perspective. *Contemporary Educational Psychology*, 43, 1-9.
- Kahneman, D., & Angus, D. (2010). High income improve evaluation of life but not emotional well-being. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*, 107(38), 16489-16493.
- Kashdan, T. B. & Rottenberg, J. (2010). Psychological flexibility as a fundamental aspect of health. *Clinical Psychology Review*, 30, 865-878.
- Karademas, E. C. (2007). Positive and Negative aspects of well-being: Common and specific predictors. *Personality and Individual Differences*, 43(2), 277-287.
- Keyes, C. L. M. (2004). The nexus of cardiovascular disease and depression revisited: The mental perspective and the moderating role of age and gender. *Ageing and Mental Health*, 8(3), 266-274.
- Keyes, C. L. M., & Magyar-Moe, J. L. (2003). The measurement and utility of adult subjective well-being. In S. J. Lopez and R. Snyder (Eds.), *Positive psychological assessment: Handbook of models and measures* (pp. 411-425). Washington, DC: American Psychological Association.
- Kline, R. B. (2016). *Principles and practice of structural equation modeling* (4th Ed.). New York: The Guilford Press.
- Leahy, R. L., Tirch, D., & Napolitano, L.A. (2011). *Emotion regulation in psychotherapy: A practitioner's guide*. Guilford Press, New York.
- Lynch, M. F., La Guardia, J. G., & Ryan, R. M. (2009). On being yourself in different cultures: Ideal and actual self-concept, autonomy support and well-being in China, Russia and the United States. *The Journal of Positive Psychology*, 4(4), 290-304.
- learning: Testing a model of self-determination theory. *Computers in Human Behavior*, 26(4), 741-752.
- Chen, Y., Feeley, T. H. (2013). Social support, social strain, loneliness, and well-being among older adults. *Journal of Social and Personal Relationships*, 31(2), 141-161.
- Chirkov, V. I., & Ryan, R. M. (2001). Parent and teacher autonomy-support in Russian and U.S. adolescents: Common effect on well-being and academic motivation. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 32(5):618-635.
- Cole, P. M., Michel, M. K., & O'Donnell, L. T. (1994). The development of emotion regulation and dysregulation: A clinical perspective. *Monographs of the Society for Research in Child Development*, 59(2-3), 73-100.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000). The what and why of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological Inquiry*, 11(4), 227-268.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2014). Autonomy and need satisfaction in close relationships: Relationships motivation theory. In N. Weinstein (Ed.), *Human motivation and interpersonal relationships: Theory, research, and applications* (pp. 53-73). New York, NY, US: Springer Science + Business Media.
- Dodge, R., Daly, A., Huyton, J., & Sanders, L. (2012). *The challenge of defining wellbeing*. *International Journal of Wellbeing*, 2(3), 222-235.
- Dortaj, F. (2019). The effectiveness of mindfulness education on emotional, psychological, and social well-being of 12th grade students in Tehran. *Iranian Journal of Learning and Memory*, 2(6), 61-72.
- Fredrickson, B. L. (2013). Positive Emotions Broaden and Build. In P. Devine, & A. Plant (Eds.), *Advances on Experimental Social Psychology*, 47, 1-53. Burlington: Academic Press.
- Fried, I. (2011). Teaching teachers about emotion regulation in the classroom. *Australian Journal of Teacher Education*, 36(3), 117-127.
- Gagne, M. (2003). The role of autonomy support and autonomy orientation in prosocial behavior engagement. *Motivation and Emotion*, 27(3), 199-223.
- Garnefski, N., & Kraaij, V. (2006). Cognitive emotion regulation questionnaire development of a short 18-item version (CERQ-short). *Personality and Individual Differences*, 41(6), 1045-1053.
- Garnefski, N., & Kraaij, V. (2012). Cognitive coping and goal adjustment are associated with symptoms of depression and anxiety in people with acquired hearing loss. *International Journal of Audiology*, 51(7), 545-50.
- Garnefski, N., Kraaij, V., & Spinhoven, P. (2001). Negative life events, cognitive emotion regulation and emotional problems. *Personality and Individual Differences*, 30(8), 1311-1327.

- among Chinese learners: vitalizing or immobilizing? *Journal of Educational Psychology*, 97(3), 468-483.
- Wondimu, A. & Bruinsma, M. (2006). A structural model of self-concept, autonomous motivation and academic performance in cross-cultural perspective. *Electronic Journal of Research in Educational Psychology*, 4(3), 551- 576.
- McLaughlin, K. A., Hatzenbuehler, M. L., Mennin, D. S., & Nolen-Hoeksema, S. (2011). Emotion dysregulation and adolescent psychopathology: A prospective study. *Behavior Research and Therapy*, 49, 544-554.
- Miller, G., Chen, E., & Cole, S. W. (2009). Health psychology: Developing biologically plausible models linking the social world and physical health. *Annual Review of Psychology*, 60, 501-24.
- Nelson, S. K., Fuller, A. K. J., Choi, I., & Lyubomirsky, S. (2014). Beyond self-protection: Self-affirmation benefits hedonic and eudaimonic well-being. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 40(8), 998-1011.
- Ng, J. Y. Y., Ntoumanis, N., Thogersen-Ntoumani, C., Deci, E. L., Ryan, R. M., Duda, J. L., & Williams, C. G. (2012). Self-determination theory applied to health contents: A meta-analysis. *Perspective on Psychological Science*, 7(4), 325-340.
- Osborne, K. J., Willroth, E. C., DeVylder, J. E., Mittal, V. A., & Hilimire, M. R. (2017). Investigating the association between emotion regulation and distress in adults with psychothitic-like experiences. *Psychiatry Research*, 256, 66-70.
- Patric, H., Knee, C. R., Canevello, A., & Lonsbary, C. (2007). The role of need fulfillment in relationship functioning and well-being: A self-determination theory perspective. *Journal of Personality and Social Psychology*, 92(3), 434-457.
- Ruzek, A. E., Hafen, C. A., Allen, J. P., Gregory A., Mikami, A..Y., & Pianta, R. C. (2016). How teacher emotional support motivates students: The mediating roles of perceived peer relatedness, autonomy support, and competence. *Learning and Instruction*, 42, 95-103.
- Ryan, R. M., & Deci. E. (2001). On happiness and human potentials: A review of research on hedonic and eudaimonic well-being. *Annual Review of Psychology*, 52(1), 141-166.
- Ryan, R. M., & Deci. E. (2018). *Handbook of self-determination theory Basic Psychological Needs in Motivation, Development, and Wellness*. New York: The Guilford Press.
- Ryan, R. M., & Moller, A. C. (2017). *Competence as central, but not sufficient, for high-quality motivation: A self-determination theory perspective*. In A. J. Elliot, C. S. Dweck, & D. S. Yeager (Eds.), *Handbook of competence and motivation: Theory and application* (p. 214-231). The Guilford Press.
- Seligman, M. E. P., & Peterson, C. (2004). *Character strengths and virtues: A handbook and classification*. Washington, DC, US: American Psychological Association; New York: Oxford University Press.
- Tian, L., Han, M., & Huebner, E. S. (2014). Preliminary development of the Adolescent Students' Basic Psychological Needs at School Scale. *Journal of Adolescence*, 37(3), 257-267.
- Vansteenkiste, M., Zhou, M., Lens, W., & Soenence, B. (2005). Experiences of autonomy and control